

Raad d.d. 20 november 1969, 11e vergadering
Punt 1 van de agenda, nr. 89
Betreffende: Aankoop molen te Mensingeweer.

Wehe-den Hoorn, 20 november 1969.

Aan de raad,

De storm op zondag 9 november 1969 heeft ook aan de korenmolen van de heer G.H.Spoelman ernstige schade aangebracht.

In de kap van de molen werd een gat geslagen van plm. 15 m².

De afgeslagen planken brachten ondermeer aan enkele huizen in de omgeving schade aan.

Door de stormen van de daarop volgende dagen werd de aangebrachte schade nog vergroot.

Voor de aangebrachte stormschade is de heer Spoelman verantwoordelijk. Hij zal dit zelf moeten betalen, omdat de verzekering deze schade niet meeneemt.

Teneinde raad heeft de heer Spoelman opdracht gegeven aan een molenbouwer in Adorp tot afbraak van de bovenbouw.

De molenbouwer (Doornbos) heeft contact opgenomen met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, en wel met de heer Korpershoek, die in het bijzonder met het beheer van de molens is belast.

Nadat vrijdag 14 november 1969 de molen door een deskundige vanwege Monumentenzorg was geïnspekteerd, werd zij op dinsdag 18 november j.l. nogmaals geïnspekteerd door de heer Korpershoek, vergezeld van de heer Jongasma van de Prov.Molencommissie.

In aansluiting aan deze inspectie hadden beide heren een onderhoud met de voorzitter van ons college.

Hierbij kwam o.m. vast te staan:

- a. dat zowel voor het behoud van de molen, als voor de omgeving, onmiddellijk herstel geboden is, dan wel onmiddellijke afbraak van de bovenbouw;
- b. dat herstel van de kap alleen mogelijk is, indien eerst de zwijkstelling wordt vernieuwd;
- c. dat deze zwijkstelling in een zodanige staat van verval verkeert, dat de molenbouwers haar niet meer durven betreden;
- d. dat algehele vernieuwing van deze stelling daarom bij behoud van de molen een gebiedende eis is;
- e. dat de heer Spoelman niet bij machte is deze restauratiewerkzaamheden uit te voeren of te doen uitvoeren;
- f. dat de algehele onderhoudstoestand echter zodanig is, dat een restauratie geheel verantwoord mag worden geacht;
- g. dat deze restauratie wel een groot bedrag zal vergen, doch in verhouding tot andere molens niet buitensporig hoog zal zijn;
- h. dat met het oog op de situatie van thans, nu zal moeten worden beslist wat er met de molen moet gebeuren, of afbraak of restauratie;
- i. dat de heer Spoelman genegen is de molen voor f.1,— aan de gemeente over te dragen;

- j. dat op -

- j. dat op grond van de sinds kort vastgestelde subsidie-regelingen in de kosten van restauratie door het rijk 40% zal worden bijgedragen door de provincie 30%, terwijl 30% door middel van de z.g. verfijnings-regeling zal worden terug ontvangen;
- k. dat ten laste van de gemeente dus blijft 10%, waarop de eenmalige bijdrage van het Kammingafonds, de A.N.W.B. en de Ver.Hollandse Molen nog in mindering kunnen worden gebracht;
- l. dat op grond van de nieuwe subsidie-regelingen voor het jaarlijks onderhoud door het rijk 40% wordt bijgedragen en door de provincie 15% in de jaarlijkse onderhoudskosten van maximaal f.1500,— bij in bedrijf zijnde molens en van f.1000,— bij niet meer in bedrijf zijnde molens;
- m. dat voor wat betreft de kosten Monumentenzorg voorlopig wil uitgaan van de begroting van de molenbouwer Roemeling, doch bij een restauratie door hun deskundigen (een oud molenbouwer) een uitgebreid onderzoek zal laten instellen, aangaande een algehele restauratie met opstelling van een begroting van kosten;
- n. dat, gezien de gevaarlijke toestand het nodig is, voortuitlopende deze restauratie, dat direkt een nieuwe zwikstelling wordt aangebracht waarna herstel van de achtkant kan volgen;
- o. dat deze kosten worden begroot op f.15.000,—.

Op basis van bovenstaande gegevens is door ons nogmaals een opstelling gemaakt van de kosten, welke voor de gemeente uit een overname van de molen zullen voortvloeien.

Hoewel door de molenbouwers Roemeling en Molema te Scheemda in maart 1969 een prijs werd opgegeven van rond f.38.000,— is door ons bij deze opstelling uitgegaan van een bedrag van f.50.000,—, terwijl als alternatief tevens een opstelling is gemaakt bij een kostenraming van f.600.000,—.

<u>A. kosten restauratie</u>	<u>1e opstelling</u>	<u>2e opstelling</u>
1. kosten aankoop	f. 1,—	f. 1,—
2. kosten overdracht	" 299,—	" 299,—
3. kosten herstel	" 49700,—	" 59700,—
Totaal	f. 50000,—	f. 60000,—
<u>B. Baten</u>		
40% subsidie rijk	f. 20000,—	f. 24000,—
20% subsidie provincie	" 10000,—	" 12000,—
30% verfijningsregeling	" 15000,—	" 18000,—
Totaal	f. 45000,—	f. 54000,—
Blijft voor de gemeente	" 5000,—	" 6000,—
Af: bijdragen instellingen, fondsen en particulieren	" 1600,—	" 1600,—
Blijft ten laste van de gemeente	f. 3400,—	f. 4400,—

Jaarlijkse lasten kosten restauratie

a. afschrijving in 20 jaar	f. 170,—	f. 220,—
b. rente investering gem.	" 136,—	" 176,—
	<hr/>	<hr/>
Totaal	f. 306,—	f. 396,—
	<hr/>	<hr/>

Jaarlijkse lasten in verband met onderhoud etc.

A. ONDERHOUD per jaar	f. 1000,—	f. 1500,—
b. belastingen	" 100,—	" 100,—
c. stormverzekering	" 150,—	" 150,—
	<hr/>	<hr/>
	f. 1250,—	f. 1750,—

Baten:

a. Subsidie rijk 40%	f. 400,—	f. 600,—
b. idem provincie 15%	" 150,—	" 225,—
	<hr/>	<hr/>
	f. 550,—	f. 825,—
Blijft voor de gemeente	f. 700,—	f. 925,—

Recapitulatie:

a. lasten i.v.m. restauratie	f. 306,—	f. 396,—
b. lasten i.v.m. onderhoud	" 700,—	" 925,—
	<hr/>	<hr/>
	f. 1006,—	f. 1321,—
Afgerond	f. 1000,—	f. 1325,—
	<hr/>	<hr/>

In bovenvermelde opstelling is geen rekening gehouden met mogelijke inkomsten voor huur, c.q. jaarlijkse bijdrage van instanties. Verder/ is geen post opgenomen voor brandverzekering, daar deze kosten niet te dragen zijn (bij een verzekering van f. 100.000,— een premie van f. 3.000,—).

De motieven, welke pleiten voor een instandhouding zijn genoegzaam bekend. Wij mogen u daarvoor verwijzen naar onze eerdere voorstellen. Wij menen nu het gaat over het al of niet voortbestaan van deze molen, dat het onze plicht was deze zaak nog eenmaal aan u voor te leggen. Ondanks de uit de aankoop voortvloeiende lasten blijven wij ook nu nog van oordeel, dat het behoud van deze molen niet alleen een algemeen belang doch zeker ook als een gemeentelijk belang mag worden aangemerkt, waarom wij u in overweging geven alsnog tot aankoop en restauratie te besluiten.

Burgemeester en Wethouders
der gemeente Leens,

J. Paulus, burgemeester.

[Signature], sekretaris.

GEMEENTE LEENS

Telefoon 05957-200/207
Giro ontvanger 891340
Giro secretarie 819311
Bank: Amro-bank Leens

AAN:

het college van gedeputeerde staten
der provincie Groningen,
Postbus 610,
GRONINGEN.

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

WEHE-DEN HOORN,

Onderwerp **restauratie molen
Mensingeweer**

Nr. *1991*
Bijl.:

Datum **24 november 1969.**
Verz.

Wij delen u mede, dat de raad dezer gemeente in zijn vergadering van 20 november 1969 heeft besloten over te gaan tot aankoop van de korenmolen te Mensingeweer, eigenaar de heer G.H. Spoelman, aldaar.

Deze molen komt voor op de voorlopige lijst van onroerende monumenten in deze gemeente, met de vermelding: "molen Hollands Welvaart, achtkante bovenkruier met stelling in 1855 gebouwd".

De aankoop vond plaats tegen de symbolische prijs van f. 1,--. Het desbetreffende aankoopbesluit zal u afzonderlijk ter goedkeuring worden toezonden.

Gelijk met deze aankoop besloot de raad in beginsel ook over te gaan tot restauratie van de molen. Het ligt daarbij in de bedoeling deze restauratie uit te voeren aan de hand van een bestek, opgemaakt door de afdeling Molenbouw van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, welke dienst tevens een begroting van kosten zal opstellen.

Een herstel en restauratie is bijzonder urgent geworden, als gevolg van de schade, die de molen heeft opgelopen tijdens de stormen van de laatste dagen. Bij onderzoek, zowel van een molenbouwer als van de heren Heidra en Korpershoek van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, vergezeld van de heer Jongema van de Prov. Molencommissie, is gebleken, dat wil de molen nog behouden blijven en geen gevaar blijven opleveren voor de omliggende huizen, het een gebiedende eis is, dat direkt een nieuwe zwikstelling wordt aangebracht met daarop gevolgd een herstel van de achtkant door dichting van de geslagen gaten. Deze gaten kunnen niet eerder worden gedicht, dan na vervanging van de zwikstelling, daar de nog aanwezige stelling door niemand meer durft te worden betreden.

Genoemde heren schatten deze herstelkosten op een globaalbedrag van f. 15.000,-- , welk bedrag is verwerkt in de hierbijgaande wijziging van de begroting 1969-

- Het bedrag -

Coll.
Typ.:

- 2 -

Het bedrag van f. 15.000,— vormt een onderdeel van de totale kosten van restauratie en komt als zodanig ook in aanmerking voor de subsidie-toezeggingen, die van rijkswege in de restauratiekosten zullen worden verstrekt.

Deze subsidie-toezegging wordt volgens verkregen inlichtingen thans door de heer Korpershoek voorbereid.

In afwachting hiervan en van de algehele restauratie, dienen de bovenaangegeven werkzaamheden voor het behoud van de molen echter direct te worden uitgevoerd.

Wij zullen daarom gaarne vernemen of uwerzijds, in afwachting van evenbedeelde toezeggingen, kan worden ingestemd met het doen van een kapitaalsuitgave van f. 15.000,—, zoals geraamd in de hierbijgaande wijziging.

Wij hebben in deze wijziging nog geen subsidie bedragen geraamd, doch stellen ons voor dit te doen, zodra de geraamde bedragen van de algehele restauratie bekend zijn en mitdien ook de subsidiebedragen kunnen worden berekend.

De kosten, welke voor deze gemeente uit de restauratie vermoedelijk zullen voortvloeien, zijn door ons becijferd in een voorstel van de raad, welk voorstel in tweevoud hierbij gaat.

In dit voorstel zijn tevens globaal weergegeven de kosten van het jaarlijks onderhoud, die ten laste van de gemeente zullen komen.

De opstelling moest door de raad op korte termijn worden samengesteld.

Het is dus mogelijk, dat enkele onderdelen nog een wijziging zullen ondergaan, waarbij wij denken aan de kosten van verzekering en mogelijke inkomsten uit verhuur.

Op grond van de bestaande subsidie-regelingen wil het ons echter voorkomen, dat bij een geraamde afschrijving in 20 jaar, de kosten van restauratie per f. 10.000,— voor de gemeente een jaarlijkse last van rond f. 100,— zullen geven, waarbij dan komen de kosten van onderhoud.

Wij zijn voornemens, zodra de kosten van restauratie bekend zijn een en ander meer gepreciseerd op te zetten en daarbij een nadere opstelling te geven van de juiste kosten, verbonden aan dit jaarlijks onderhoud.

Wij vertrouwen, dat u met deze korte uiteenzetting een zodanig inzicht in deze aangelegenheid zult hebben verkregen om daarop, naar wij hopen, een gunstige beslissing op de door ons genomen besluiten en in het bijzonder op de thans ter goedkeuring ingezonden begrotingswijziging te kunnen nemen.

Burgemeester en Wethouders
der gemeente Leens,

J. Maand
Burgemeester.

J. J. J.
Sekretaris.

PROVINCIALE GRONINGER MOLENCOMMISSIE

732 M 64

SINT JANSSTRAAT 4

TELEFOON 0 5900-28041

ONDERWERP :

behoud van de windkoren-
molen „Hollands Welvaart”
te Mensingeweer, gemeen-
te Leens

AAN:

Het College van
Gedeputeerde Staten
der provincie Groningen.

GRONINGEN, 24 november 1969.

Ten antwoord op uw kantbeschikking d.d. 19 november 1969, nr. 23.659, 1e afdeling, berichten wij u het volgende.

De windkorenmolen van Spoelman te Mensingeweer heeft in de nacht van 9 op 10 november j.l. ernstige stormschade opgelopen. De zeer zware storm veroorzaakte openingen in de beplanking van het achtkant. N-u de molen eenmaal gedeeltelijk open is heeft de wind veel gemakkelijker spel gekregen. Na de genoemde stormnacht heeft de onttakeling zich voortgezet. Neerkomend hout veroorzaakte reeds schade aan een buurwoning. De toestand kan ook persoonlijk letsel tot gevolg hebben. Onder deze omstandigheden heeft de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk op uiterst korte termijn een vergunning verleend tot het verwijderen van gevaar opleverende onderdelen. Bij het gesprek, dat leden van onze commissie met de heer Korpershoek van de Rijksdienst van de Monumentenzorg met de molenaar voerden op 18 november j.l. voerden, bleek ons dat deze twee mogelijkheden voor ogen zag: a herstel van de molen voorafgegaan aan een overdracht aan de gemeente ~~bn~~ voor *f* 1.--; b het slopen van het gehele bovendeel van de molen, hiermede een boete wegens overtreding van de Monumentenwet riskerende doch een goedkopere huisvesting van zijn opgeslagen handelsgoederen, die nu al waterschade hadden opgelopen, verkrijgende. Een daarop volgend gesprek dat wij zonder de mulder ten gemeentehuize te Wehe voerden met de burgemeester en de secretaris leerde ons, dat men alleen a aanvaardbaar acht. De gemeente

-acht-

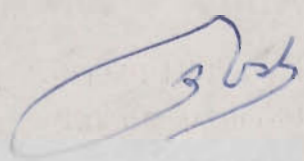
acht het een verademing, dat de molen nu voor f 1.-- verkregen kan worden, omdat de aankoopprijs bij eerdere aankoop-pogingen wel eens het struikelblok is geweest.

Naar van de molenmaker Doornbosch te Adorp is vernomen zijn voor de ten spoedigste te nemen noodzakelijke conserverings-maatregelen, te weten het maken van een nieuwe stelling en het herbekleden van het achtkant, f 15.000.-- nodig. Deze posten zijn evenwel een onderdeel van de te verrichten restauratie, die totaal op ongeveer f 50.000.-- wordt geschat.

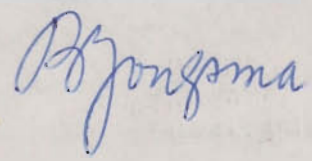
Wij beamen de mening van de gemeente, dat de molen behouden moet blijven, te volle. Het betreft hier een van de belangrijkste molens in de provincie Groningen. Bovendien kan deze molen bij de jonge molenaar Spoelman een draaiende molen blijven.

Vooral nu de aankoopprijs geen rol meer behoeft te spelen en inmiddels de subsidiëring van molenrestauraties en van het jaarlijkse onderhoud is verbeterd, menen wij dat een aankoopplan van de gemeente goedkeuring verdient.-

Namens de Provinciale
Groninger Molencommissie,

(voorzitter)

(secretaris)